

DẪN-trích NXB Nhân Văn 3-1985

Tháng 6 năm 1975 - một tháng sau ngày bộ đội công sản tràn ngập miền Nam tự do - những quân nhân công chức của Việt Nam Cộng Hòa nghe Đài Phát thanh lần lượt loan báo các lệnh gọi trình diện "học tập cải tạo". Đó là các thông cáo ngày 10-6, ngày 11-6, và ngày 20-6, ký tên Ủy Ban Quân Quản Thành phố Saigon - Gia Định. Ngoài sự chỉ định rõ ràng những địa điểm và ngày giờ trình diện, còn có lời yêu cầu những người đi học tập cải tạo phải "đem theo đầy đủ giấy, bút, quần áo, mũ, ủng, vật dụng cá nhân, đồ ăn hoặc tiền bạc để dùng trong mười ngày, kể từ ngày tập trung trình diện" (thông cáo ngày 20-6). Riêng đối với các sĩ quan cao cấp trong quân đội và cảnh sát, các Dân biểu và Thượng nghị sĩ, các lãnh tụ đảng phái "phản động" tại miền Nam, thì được lệnh "đem theo đầy đủ giấy, bút, quần áo, mũ, ủng, vật dụng cá nhân, đồ ăn hoặc tiền bạc để dùng trong một tháng kể từ ngày học tập đầu tiên" (thông cáo ngày 11-6).

.....

Trong một bản "nhạc từ" viết tại trại Hàm Tân năm 1980, Hà Thúc Sinh đã tự nhủ rằng, nếu còn sống mà trở về, anh sẽ chỉ xin được làm "một đời thẳng mỗ không công". Anh đã sống sót, đã trở về. Và anh đang làm đúng cái công việc mà khi ở trong tù anh ước nguyện. Làm thay cho những người bạn đã không được may mắn sống sót để trở về cùng anh. Làm thay cho những người bạn mà anh chỉ biết cầu nguyện rằng đến giờ này vẫn còn sống sót để sẽ có ngày trở về. Đồng thời, cũng làm thay luôn cho những người tuy đã may mắn sống sót trở về, nhưng khi may mắn thêm lần nữa là thoát thân được đến vùng tự do thì lại đổi tính đổi nết, trở thành nhân từ và đấng trí.

ĐẠI HỌC MÁU

TRÍCH

HÀ THỨC SINH

MƯỜI TÁM

... Một ngày nghỉ xả hơi qua đi bằng một biến cố trọng đại, một cái tang chung cho toàn trại L4T3. Sáng ngày hôm sau, một buổi sáng như mọi buổi sáng đói khổ, buồn bã, nhục nhằn, ghê lở, bệnh tật, những manh áo rách rưới vá

chẳng vá đụp, những bước chân nặng nề kéo lê trên mặt đất đầy ải vô vọng, những dĩ vãng mờ phai, những hiện tại nào nề bầm dập cũng với ánh bình minh nhạt nhạt lại trở về với lũ tù không bao giờ được đưa ra xét xử và càng không biết bao giờ được phóng thích. Một buổi sáng như thế còn được trang điểm thêm bằng một xác chết nơi hàng rào phía sau dãy cầu tiêu khiến lũ tù cảm thấy như mình đã thực sự xa khỏi cái trần gian muôn màu này.

Buổi lên lớp theo như chương trình đã phải tạm hoãn lại hai tiếng.

Lúc mọi người được lệnh cho ra khỏi phòng làm vệ sinh cá nhân thì khu đất sau dãy cầu tiêu đã bị kéo thép gai cô lập. Chưa ai được nhìn thấy xác Nguyễn Xuân Dung. Ông già Đàng có vẻ buồn lắm. Vĩnh biết ông là người đồng hương với Dung lại ở gần nhà nhau. Tuy nhiên ông chỉ đưa mắt nhìn Vĩnh lúc gặp nhau ngoài bờ giếng, một cái nhìn như thăm dò dò rằng: Đừng bao giờ nói tôi quen biết và ở gần nhà nó ông Vĩnh nhé!

Bầy rươi thì keng và lệnh tập họp tại phòng được ban ra. Khối trưởng Trai nét mặt đầy lo lắng. Anh rất ngại tình trạng trăm đầu đổ đầu tằm. Chúa tù trong xã hội tự do còn được tay em cung phụng. Chúa tù trong xã hội Cộng sản hiện tại quyền lợi chưa thấy gì, chỉ thấy phải chịu trách nhiệm đủ thứ chuyện! Thế nhưng khối trưởng Trai không phải lo lắng lâu. Tên quản giáo Cư đã xuống khối. Sau thủ tục nghiêm nghị chào kính, vẫn như mọi lần, tên Cư đưa mắt nhìn quanh phòng một lượt rồi mới quay sang hỏi khối trưởng Trai.

- Anh em tập họp đầy đủ chưa?

- Dạ đủ.

- Anh tuyển cho tôi 4 người ra kéo xác thằng phản động về trước sân hội trường. Cho anh Tuyên làm trưởng toán.

Khối trưởng Trai lúng túng chưa biết làm cách nào chọn bốn người thì khối phó Đình đã nhanh nhẹn lên tiếng.

- Hôm nay tổ 3 trực. Yêu cầu anh Quách Tú cắt cho bốn người.

Quách Tú nhanh chóng rút sổ tay và đọc khế: Vĩnh Văn Bính Trợ! Yêu cầu bốn anh... Tên quản giáo vội cắt lời Tú. - Thôi được rồi, bốn anh đi theo anh Tuyên ra ngoài gặp vệ binh!

Vĩnh bước theo các bạn ra khỏi phòng. Giọng Ba Trợ thảm thì: Mình đỡ phải nghe nó chứ! Chẳng ai đáp ứng cho câu nói của Trợ. Năm người bước tới bờ giếng trình diện thằng vệ binh. Mặt thằng vệ binh đang hầm hầm như giận dữ một cái gì. Tuyên lên tiếng.

- Báo cáo anh chúng tôi được lệnh ra khênh xác anh Dung.

Tên vệ binh trợn mắt.

- Giờ này mà còn anh với chị cái gì? Gọi nó là thằng, nghe chưa!?

-!

Tên vệ binh hất mũi súng nói như đe dọa vu vơ: Mẹ tiên nhân! Thằng nào muốn tan xác nữa thì cứ việc trốn trại.

Dần mặt năm thằng tù xong nó lại hất mũi súng về phía sau dãy cầu tiêu ra lệnh đi. Tuyên đi trước, đám Vĩnh theo sau và đi sau cùng là thằng vệ binh.

Vĩnh vừa đi vừa suy nghĩ. Anh vẫn không tin Dung trốn trại. Linh tính cho anh thấy rằng Dung mang họa vì một chuyện khác. Vượt qua khu đất trồng rau dền và ớt là tới dãy cầu tiêu. Đi vòng khu đất trồng bên hông khối 1 là tới khoảng

đất nằm phía sau dãy cầu tiêu chạy dọc theo hàng rào. Từ hàng rào này người ta có thể nhìn thấy L4T2 trước mặt và L4T4 bên cánh phải. Tiến ra giải đất trống nhìn vào sau dãy cầu tiêu chưa ai thấy xác Dung đâu cả. Chỉ thấy những cuộn concertina thả dọc theo hàng rào thẳng tắp. Những ụ đất cỏ mọc xác xơ. Những con gà đang bới mấy hố phân tìm ăn những con dòi mập trắng... Vĩnh xúc động vô cùng. Anh có cảm giác mình đang đi vào một thứ bãi tha ma không giống bất cứ một loại bãi tha ma nào trên cõi đời này.

Thốt nhiên tên vệ binh nói lớn.

- Thẳng phản động nằm góc rào kia kìa. Tôi đứng ngoài này, các anh vào khênh nó ra.

Bác sỹ Tuyên tiến lên trước. Vĩnh ngược mắt nhìn trời. Trời buổi sáng trong xanh. Nắng chưa đủ nóng để làm tan đi những giọt sương trên cỏ. Bọn ta nằm đây suốt đêm dưới trời sương lạnh thế này! Ý nghĩ sầu đau áy thốt nhiên làm Vĩnh nghẹn ngào. Anh theo các bạn cẩn thận len qua đám concertina sét rỉ. Giọng Ba Trọ chọt khẽ cất lên, đau đớn chen lẫn chút hốt hoảng.

- Kìa kìa!

Sau một ụ mồi, Nguyễn Xuân Dung đã xuất hiện trước mắt mọi người. Lòng ai cũng thốn thức. Đặng Xuân Bính kín đáo làm dấu thánh giá. Ba Trọ miệng lẩm bầm những câu kinh Phật. Tiếng bác sỹ Tuyên thảm thì như tự nói với chính anh ta.

- Mình lại xem nó ra sao...

Cả năm cùng tiến lại phía Dung. Nó đang nằm tựa người trên gò mồi, một tay để trên bụng, một tay vươn dài trên mặt đất như muốn với lấy một bông cúc dại mọc gần đấy. Hai chân nó một co một duỗi. Mắt vẫn mở bình thường... Trông nó thoải mái như một người đang nằm phơi nắng. Tuyên và Vĩnh cùng ngồi xuống. Bây giờ anh mới nhìn thấy một khoảng thịt trên cổ Dung đã mất đi. Cuồng hống được nhìn thấy một cách rõ ràng. Trên ngực nó có bốn lỗ đạn xuyên thủng ngọt sớt. Bác sỹ Tuyên nhẹ đẩy xác Dung tới phía trước để quan sát sau lưng. Không có vết phá.

Tiếng Bính rít lên.

- Như thế là bọn chó đẻ từ ngoài hàng rào dí súng sát người nó mà bắn.

Tiếng bác sỹ Tuyên.

- Bị một phát ở đùi phải nữa này!

Vĩnh chỉ ngồi nhìn. Sự kiện cho Vĩnh tin rằng mình đoán đúng. Dung bị nạn vì một nguyên do khác chứ không phải vì trốn trại. Không ai trốn trại với đôi guốc dưới chân, với một cái quần đùi thủng đít và một cái áo thụng mỏng manh như thế này!

Có một điều Vĩnh thấy lạ là dù máu trong thân thể đã chảy ra hết, nhưng chung quanh hiện trường máu không vương vãi như thông thường. Máu chảy đi đâu? Lúc bác sỹ Tuyên kêu mọi người tiếp tay khênh xác Dung khỏi ụ đất đặt nằm trên bãi cỏ gần đó, thì mọi người mới nhìn thấy cả một đồng máu lớn tụ trên ụ mồi nơi lưng Dung đã tựa vào. Mãi gần một phút sau, như không còn vật che phủ kèm giữ, đồng máu chưa đông hết bắt đầu chảy loang, trông không khác nào một đóa hồng máu khổng lồ đang bước vào giây phút khai hoa...

Tiếng Văn khẽ hỏi.

- Giờ làm sao?

Chưa ai kịp có ý kiến thì giọng thẳng vệ binh từ bên ngoài đã nổi lên: Này, muốn chia thịt với nhau đấy à? Không khênh thẳng phản động ấy ra đến nơi quy định còn chần chừ gì trong đó?

Câu nói thú vật của thẳng Cộng sản oắt con không làm cho ai buồn thêm nữa. Tủi hận trong tim đã đầy ắp không còn chỗ trống. Bác sỹ Tuyên cố nắn chân nắn tay Dung cho thẳng lại nhưng vô hiệu. Xác Dung đã quá cứng sau một đêm nằm chết ngoài trời sương lạnh. Làm sao bây giờ?

Tiếng Bính thì thào.

- Mình không có rượu để bóp!

Trợ nói.

- Bóp người mới chết vài tiếng và còn máu trong người kia. Nó chẳng còn tí máu nào lại chết cả đêm ngoài trời sương thế này có rượu cũng vô phương!

- Thì làm sao?

Đang bàn tính thì mọi người giật mình vì một tiếng nói lạ cất lên. Tên Môn, thủ phó tiểu đoàn, đã xuất hiện sau lưng mọi người từ lúc nào. Hấn bực dọc gắt bác sỹ Tuyên.

- Anh là bác sỹ sao anh dốt thế? Anh mần mò như thế đến bao giờ cái xác mới thẳng ra được? Anh này... Nói tới đây hấn chỉ vào Bính. Anh chạy về phòng xem ai có lưỡi dao cạo xin một cái.

Bính chạy về phòng một lúc lại chạy ra.

- Báo cáo anh không ai có lưỡi lam cả!

Tên thủ phó nổi cáu.

- Lưỡi lam là cái gì? Tôi sai anh đi xin một lưỡi dao cạo, anh chạy đi xin cái lưỡi lam là cái lưỡi gì?

Bính bực lắm nhưng cũng phải trả lời.

- Báo cáo anh lưỡi lam có nghĩa là lưỡi dao cạo.

Tên thủ phó liếc Bính một cái.

- Vẫn cái tật dùng chữ nghĩa phức tạp. Lưỡi dao cạo thì bảo là lưỡi dao cạo. Lưỡi lam với lưỡi liếc.

Cần nhẫn xong một câu, hấn tiếp. Thôi được, anh chạy vào mượn bếp một con dao ra đây, con nào sắc sắc một chút.

Bính lại chạy về khối tìm gặp bác sỹ Đình. Một lúc sau anh trở lại, tay cầm một con dao thái rau. Tên thủ phó chẳng nói chẳng rằng, nhận lấy con dao trao cho bác sỹ Tuyên và ra lệnh.

- Anh cắt gân chân gân tay nắn cho nó thẳng lại. Tranh thủ lẹ lẹ lên.

Cả đám hết hồn. Thoạt đầu ai cũng thắc mắc không hiểu tên thủ phó đòi lấy dao làm gì, đến khi nghe hấn ra lệnh mọi người đều tái mặt.

Tên thủ phó thấy Tuyên lừng khừng, hấn trừng đôi mắt cú vọ nạt.

- Anh khai là bác sỹ mà sao anh lại sợ xác chết đến vậy? Hay lại nổi lên mặt duy tâm?

Bác sỹ Tuyên ngại bị chửi bới, anh lặng lẽ nhận lấy con dao và ngồi xuống trước xác Nguyễn Xuân Dung. Anh rờ rẫm nơi lằng lè của cẳng chân cong, lưỡng lự. Tên thủ phó gay gắt nói: Năm phút nữa tôi trở lại. Công tác cắt gân thẳng phản động này phải được thực hoàn tất. Nói đoạn hấn quay lưng bỏ đi.

Bác sỹ Tuyên đôi ba lần ngoái nhìn bạn bè. Anh khôngỡ cầm dao cắt gân người quá vắng. Tiếng Văn Trợ vang lên.

- Thôi ráng cắt đi ông ơi. Xã hội này đến Hồ già khi chết còn bị khoét mắt moi óc phanh thây moi ruột nhồi trấu làm hình nộm cho thiên hạ coi chơi kia mà. Thằng Dung sống khôn thác thiêng nó chẳng oán ông đâu.

Tuyên chẳng nói câu nào. Mắt anh đỏ hoe. Anh nắm chặt con dao và bắt đầu hành nghề bác sỹ trong tù cải tạo. Vĩnh đau đón đứng ngó từng đường dao của Tuyên cứa vào thân xác Dung. Dù thế nào, lưỡi dao không bén như lưỡi dao mổ. Tiếng lưỡi dao cứa vào gân nghe xừn xựt thống buốt. Vài phút sau xác Dung đã trở lại hình dạng ngay ngắn. Đến lúc này Vĩnh mới hết bàng hoàng và nhìn ra toàn bộ cái chết đau đớn của bạn mình.

Tên thủ phó đã trở lại. Bác sỹ Tuyên một tay cầm dao, một tay vuốt trán. Anh nói.

- Báo cáo anh công tác đã hoàn tất.

Tên thủ phó khoa tay.

- Còn báo cáo báo kiếc gì nữa, xong rồi thì tranh thủ khênh nó ra trước hội trường đi!

Thằng vệ binh đã tiến lại gần năm người. Nó lên giọng.

- Nào, lên đôn đi!

Cả đám lúng túng. Có đôn đâu mà lên!/? Tên thủ phó lại một lần nữa nổi cáu. Hấn cần nhần.

- Các anh làm công tác hoàn toàn luộm thuộm và thiếu tổ chức. Anh này. Thốt nhiên hấn chỉ Ba Trợ. Anh cũng thằng phản động ra nơi quy định cho nhanh gọn!

Văn Trợ thương bạn nhưng cũng một xác chết dĩ nhiên không phải là một việc làm thoải mái. Nhưng tên cai tù đã ra lệnh và Trợ không thể làm gì khác hơn. Anh chỉ nói khẽ với các bạn: Giúp tôi một tay với chứ!...

Cuối cùng Trợ nắm lấy hai tay Dung xốc lên vai. Bính và Vĩnh bợ tiếp hai bên sườn xác chết của Dung. Tuyên, Văn, tên thủ phó và thằng vệ binh lẻo đẻo theo sau. Vĩnh vừa đi vừa nhìn một cái căng bị cắt gân của Dung lủng lẳng bên cạnh, đầu trống rỗng mọi ý nghĩ. Ra tới sân, Vĩnh biết có hàng ngàn con mắt từ bên trong các dãy nhà đang nhìn ra và theo dõi từng bước chân của mọi người. Khi đi ngang nhà bếp khối 1, anh thấy Nguyễn Đình Tạc, một thằng bạn to con của anh từng một thời làm tổng thư ký tờ Quàn Chúng của nhà văn Cao Thế Dung, hỏi với theo: Chết thật rồi hả Vĩnh?

Vĩnh không trả lời câu hỏi thừa thãi ấy. Anh chỉ khẽ lắc đầu và bước đều theo mọi người. Ít phút sau, theo lệnh của tên thủ phó, xác Dung được đặt nằm trước hội trường giữa trời giữa đất. Năm người được lệnh trở về khối. Trợ xin đi tắm. Tuyên, Vĩnh, Bính và Văn ra giềng rửa tay. Bính nói khẽ với Tuyên và Vĩnh.

- Không biết chúng nó tính bày trò gì đây?

Tuyên rửa tay xong xốc lại cặp kính trắng trên mắt. Anh chậm rãi.

- Trò gì thì nó cũng chết rồi. Tôi nói các ông nghe, lúc khám xác thằng Dung tôi thấy nơi cổ tay trái nó có mấy đường sướt như bị cào.

Bính nói.

- Nó bị bắn sát hàng rào ngã sấp ngã ngựa. Thép gai không xé rách nó ra thì thôi, nói chi đến chuyện bị sướt!

Tuyên lắc đầu. - Không phải giản dị như vậy...

Tuyên tính nói tiếp nhưng có lẽ anh thấy giữa anh và Vĩnh không quá thân thiết nên ngừng lại giữa chừng. Vĩnh nghĩ bụng có lẽ Tuyên đã khám phá ra một chi tiết mới trong cái chết của Dung nhưng ngại chưa muốn nói. Điều này rất có thể vì Tuyên là người nằm sát Dung nhiều tháng qua.

Vĩnh hỏi.

- Vậy ông nghĩ sao?

Tuyên đưa mắt nhìn Vĩnh một thoáng, rồi anh nói vu vơ.

- Cái chết hơi bất ngờ và là lạ. Tôi chỉ nghĩ vậy thôi.

Lúc trở về khối, Tuyên đi chậm lại bên cạnh Vĩnh, hỏi: Ông có thấy thằng Dung mỗi ngày vẫn đeo cái đồng hồ không?

Vĩnh gật đầu.

- Có, lúc nào nó cũng đeo cái Seiko trên tay.

- Nhưng ban nãy trên tay nó đâu có cái đồng hồ.

- Một là nó còn cất trong ba lô, hai là chiếc đồng hồ đã biến thành chiến lợi phẩm cho bày kên kên!

Tuyên ngẫm nghĩ.

- Hai giả thuyết ấy đều có thể đúng, nhưng nếu như cái đồng hồ không có trong ba lô của nó, tại sao ông lại không nghĩ rằng nó đã thiệt mạng chính vì cái đồng hồ? Khi nãy tôi quan sát thấy rõ ràng trên cổ tay trái của nó có vết cào, bằng chứng của một sự chộp giật...

Tuyên ngừng nói lúc hai người đã bước tới cửa phòng. Trong phòng mọi người đã lên hết trên hội trường, chỉ còn khối phó Đĩnh và tên quản giáo đang kiểm kê mớ quần áo tư trang của Dung. Tên quản giáo đang ra lệnh.

- Anh Đĩnh đọc lại danh sách kê khai những vật dụng vừa kiểm tra tôi nghe xem.

Giọng Đĩnh trầm trầm đọc.

- Một túi quần trang, một chăn, một màn, một quần cụt ngựa, một sơ mi trắng, một sơ mi đen, hai quần đùi, một bàn chải răng, tám viên át-pi-rin-nờ, một mũ may bằng bao cát, một quyển vở mới, một bút nguyên tử, một đôi dũa, hai lon gô không...

Đĩnh đọc thêm một lô những vật dụng linh kinh khác. Tuyên và Vĩnh đứng lắng nghe. Tuyệt nhiên không nghe nói đến cái đồng hồ...

Tên quản giáo chợt thấy Tuyên và Vĩnh đứng xó rớ nơi cửa ra vào, nạt.

- Tại sao chưa lên hội trường?

Đĩnh vội lên tiếng đỡ hộ.

- Báo cáo anh hai anh ấy đi khênh xác anh Dung mới tắm về.

Tên quản giáo xua tay.

- Tắm rồi lên hội trường ngay!

Vĩnh và Tuyên bỏ đi thẳng lên hội trường. Hai người nhập vào đội hình khối 2 đã xếp hàng ngay ngắn bên cạnh những khối khác trước hội trường. Xác Dung nằm gầy guộc xanh xao trước mặt mọi người. Anh em đứng trong hàng đều to nhỏ thâm thì với nhau. Giọng một người cay đắng: Tiên sư cha chúng nó! Chả nhẽ chúng nó bắt mình lần lượt lên đấu tố một cái xác chết sao đây!?

Một tiếng hô nghiêm cất lên. Mọi người im phắc. Tên chính trị viên Thảo đã xuất hiện trước mắt mọi người. Hắn đứng trên thềm đất cao trước cửa hội

trường. Xác Dung nằm ở khoảng đất trống giữa chỗ tên Thảo đứng và tập thể tù đang tập họp. Như không để mắt thì giờ, tên chính trị viên cất giọng thật đều cang.

- Sao, bây giờ đã thấy quan tài, các anh đã nhỏ lệ chưa? Tôi đã bảo mà! Các anh toàn là nòi nhà lừa, nhẹ không muốn muốn nặng! Cứ thấy quan tài mới nhỏ lệ thì làm sao kịp nữa!? Đấy, chiêm ngắm cái xác của thằng phản động đi rồi lấy đó làm gương.

Nói tới đây hẳn chỉ vào xác Dung, lớn giọng hơn. Tên Nguyễn Xuân Dung, cấp bậc thiếu úy thiết giáp ngự quân. Qua quá trình 3 năm phục vụ Mỹ ngụy, đã phạm muôn nghìn tội ác với Cách mạng, với nhân dân. Trong bản tự khai của nó, nó đã thú nhận giết gần một nghìn chiến sỹ con em nhân dân, đã tham gia hơn một trăm chiến dịch lùng diệt của giặc, đã đốt gần năm trăm mái nhà của nhân dân, đã hãm hiếp không dưới hai trăm phụ nữ. Ngoài ra, tên Dung còn tích cực chống phá Cách mạng về cả hai mặt tình báo và chiến tranh chính trị nữa. Mới hăm sáu tuổi nó đã được phong hàm thiếu úy và được Mỹ ngụy gắn trên 20 huy chương đủ loại. Khi Đế quốc Mỹ thua chạy, khi ngụy quân ngụy quyền tan rã, nó đã trà trộn vào hàng ngũ những người thành tâm hối cải ra trình diện đăng ký học tập cải tạo với ý đồ tiếp tục hoạt động chống phá Cách mạng dưới danh nghĩa cải tạo viên.

Tên chính trị viên ngừng một thoáng như để lấy hơi. Những lời lẽ đầu tởn hần học của hắn vừa khạc ra hồ như cũng có một sức mạnh giúp cho chính hắn say máu. Hắn tiếp. Tên Dung đã làm những gì trong quá trình học tập hơn 6 tháng qua? Học tập thì lấy lệ, lao động thì lười, khai báo thì lếu láo. Nói chung mọi hành động tên Dung đã làm chỉ nhằm mục đích qua mặt Cách mạng, ngụy trang cho một ý đồ chống phá đen tối. Nhưng Cách mạng biết hết. Biết nhưng cứ để yên xem sao. Cách mạng vẫn hy vọng với thời gian tên Dung sẽ nhìn ra chính sách khoan hồng của Cách mạng, sẽ thấy rõ học tập cải tạo là một nghĩa vụ của những kẻ có tội phản quốc; để từ đó sẽ cải tà quy chánh, sẽ phấn đấu trở nên người công dân lương thiện sau này. Nhưng sự chờ đợi kiên nhẫn của Cách mạng đã được tên Dung đền ơn bằng hành động trốn trại đêm qua.

Tên chính trị viên nói tới đây lại trợn đôi mắt cú vọ nhìn lũ tù thất thế. Đã bảo hòng súng Cách mạng sẵn sàng bốc khói, hẳn khinh khỉnh nói tiếp. Các anh đã tin chưa nào?

Dĩ nhiên câu nói vu vơ đầy tính chất hăm dọa ấy không được ai trả lời. Phần tên chính trị viên, hẳn nhanh gọn tuyên án: Nhân danh chính trị viên tiểu đoàn, chiếu quyết nghị của ban chỉ huy trại L4T3, nay lên án tên phản động Nguyễn Xuân Dung chôn không hòm. Ngoài ra, ban chỉ huy trại sẽ thông báo địa phương, yêu cầu chính quyền địa phương tiếp tục theo sâu theo sát để giáo dục gia đình kẻ phản động.

Mười phút sau tan hàng. Ngoại trừ tổ A.3 khối 2 trực phải khênh xác Dung đi theo hai tên vệ binh dẫn đường ra ngoài bìa rừng cỏ lau để dập vùi xác nó ngoài đó, còn tất cả trở về phòng sửa soạn giấy bút lên hội trường.

Một cái chết giản dị, một bản án ngắn gọn, nhưng để lại bao nhiêu chua xót cho mọi người. Nguyễn Xuân Dung nằm xuống chẳng bao lâu câu chuyện nó chết vì cái đồng hồ được lan truyền khắp trại. Hơn ai hết, Vĩnh đã biết rõ tất cả sự thật qua những tiết lộ của vài người bạn thân thiết của Dung, theo đó nó đã

móc nói được mấy thằng vệ binh ngoài trạm gác để mua thuốc Lào. Đêm ấy, đúng giờ hẹn nó mò ra hàng rào. Thằng vệ binh đeo súng xách đèn pin và thuốc Lào đến. Tội nghiệp cho thằng Dung. Nó chưa biết được rằng cái đồng hồ Seiko của nó là giấc mơ vĩ đại của bao thế hệ cán binh miền Bắc. Nó chìa tay ra ngoài hàng rào nhận thuốc. Thằng cháu ngoan của Bác, tức thằng vệ binh, thấy cái đồng hồ cầm lòng không được. Cháu ngoan của Bác bèn giật luôn lấy cái đồng hồ. Thế là hai bên giằng co. Ta hãy tưởng tượng một đoạn phim đầy Mác-Xít tính theo kiểu Hà Nội như sau:

Tên vệ binh giật cái đồng hồ. Tên tù cải tạo cố giằng lại. Tên vệ binh hần học hỏi.

- Mày học tập mấy tháng rồi hở thằng nguỵ bóc lột kia!?

- Thừa anh vệ binh đầy công bằng ám no hạnh phúc, tôi đã học tập được 6 tháng.

- Thế sao mày còn ngoan cố bảo vệ... tư sản?

- Thừa không. Tôi giữ lại cái đồng hồ của tôi là để bảo vệ cho tiếng thơm của người làm Cách mạng vô sản đấy chứ.

- Mày đừng bố láo bố lếu. Mày hiểu Cộng sản là gì không?

-?

Tên vệ binh hét lớn. - Là, cái gì của tao là của tao, cái gì của mày là của chúng ta.

Dĩ nhiên cải tạo viên Nguyễn Xuân Dung làm gì đủ thông minh để cảm nhận ngay được cái chân lý sáng ngời ấy! Thế nên, thay mặt Bác và Đảng, thằng vệ binh đã dí súng sát vào người thằng cải tạo, không để hăm dọa, mà để bắn tan xác thằng phản động ngoan cố bảo vệ tư sản, không chịu tiếp thu vào đầu óc những nguyên lý của Đạo Đức Cách Mạng Vô Sản

Hà Thúc Sinh